

scaterm Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Març-abril de 2012 | Núm. 29 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- [Les nostres notícies](#)
- [El terme és notícia](#)
- [Novetats](#)
- [Agenda](#)
- [El web recomanat](#)
- [Crida de comunicacions](#)

Recordeu que...

...us podeu [subscriure](#) al butlletí si no el rebeu encara.

...podeu adquirir i consultar la revista *Terminàlia* i les obres de la col·lecció «*Memòries de la Societat Catalana de Terminologia*» al Portal de Publicacions de l'IEC.

...ens podeu fer arribar els vostres suggeriments, notícies o novetats per al proper butlletí. Només heu d'escriure a scaterm@iec.cat.

Les nostres notícies

Altes i baixes a la Junta de la SCATERM

Patricia L. Vitri, fins ara vocal interina de la Vocalia d'Activitats, ha deixat la Junta de la SCATERM per dificultats de conciliar la seva vida professional amb l'activitat que li estava encomanada. En el seu lloc, s'hi han incorporat els socis Òscar Aznar Alemany i Elisenda Vilajoliu Galceran, que es faran càrrec, respectivament, de la Vocalia de Programació d'Activitats i de la Vocalia de Gestió d'Activitats, que han estat creades recentment.

Aquestes dues noves vocalies substitueixen l'anterior Vocalia d'Activitats, que la Junta ha considerat que tenia una càrrega de responsabilitats excessiva que convenia repartir en dues vocalies i, per tant, en dues persones. Així, la Vocalia de Programació d'Activitats es farà càrrec de la preparació de les activitats a mitjà o llarg termini, mentre que la Vocalia de Gestió d'Activitats s'encarregarà de dur a terme les tasques que li corresponguin en l'organització de l'activitat més propera.

X Jornada de la SCATERM

La Junta de la SCATERM, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Musicologia (filial de l'IEC), organitza la X Jornada de la Societat Catalana de Terminologia, amb el tema «Els manlleus en la terminologia musical», que es farà el dia 24 de maig a la Sala Nicolau d'Olwer de l'Institut d'Estudis Catalans. Enguany la Jornada tindrà una durada més breu, de 9 h a 14 h. Trobareu tota la informació sobre aquesta Jornada al [web](#) de la SCATERM.

Us recordem que s'ha ampliat el termini de presentació de comunicacions fins al 15 d'abril.

Assemblea General ordinària i eleccions a la Junta Directiva

Tal com s'ha comunicat en una circular enviada pel president de la SCATERM a tots els socis, la tarda del mateix 24 de maig, a les 16 h i a la mateixa Sala Nicolau d'Olwer, està convocada l'Assemblea General ordinària que es fa anualment. Conjuntament amb l'Assemblea General, s'han convocat les eleccions a la Junta Directiva de la SCATERM.

El terme és notícia

El fotoperiodisme i la polisèmia de l'element *foto*

Segons el *Gran diccionari de la llengua catalana* d'Enciclopèdia Catalana (GDLC), el *fotoperiodisme* és el *periodisme gràfic*, que es defineix com l'«especialització del periodisme que informa amb material fotogràfic». El *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2) encara no recull aquesta paraula i, doncs, és neològica si prenem aquesta obra com a punt de referència.

Però el *fotoperiodisme* va néixer a finals del segle XIX, va experimentar un gran desenvolupament durant el segle XX i en el segle XXI està vivint canvis importants gràcies a les noves tecnologies. Així doncs, els *fotoperiodistes* existeixen des de fa més d'un segle i han deixat testimoni gràfic dels esdeveniments crucials de la nostra història recent.

Es podria argumentar que *fotoperiodisme* no és al DIEC2 perquè és un terme transparent semànticament; però, de fet, ho és menys que moltes altres paraules que són al diccionari, ja que l'element *foto* actualment és polisèmic: pot ser el formant grec *foto-*, que vol dir *llum* i amb el qual es formen termes com *fotocatàlisi*, *fotobiologia* o *fotoelectricitat*, o bé pot ser l'escurçament de la paraula *fotografia* amb què també es formen moltes paraules, com *fotocomposició*, *fotocromia*, *fotointerpretació*, i també com *fotoperiodisme* i *fotoperiodista*.

Hi ha termes formats amb l'element *foto-* que són homònims, perquè adquireixen dos significats diferents segons si hi intervé el formant grec o l'escurçament: per exemple, *fotogènic* significa segons el DIEC2 «Que engendra llum» o bé «Que sol sortir bé en ésser fotografiat» i de la mateixa manera, el nostre terme *fotoperiodisme* té el seu homònim amb el seu significat de *llum*, com podem comprovar en la Viquipèdia, que defineix *fotoperiodisme* com la «Reacció fisiològica dels organismes vius a la durada del dia i la nit», si bé caldria revisar la relació que manté aquest terme amb *fotoperiodicitat*, terme que significa «Conjunt de respostes dels organismes al fotoperíode» segons el GDLC.

L'Observatori de Neologia ha recollit exemples de l'ús de *fotoperiodisme* (i també de *fotoperiodista*) des de l'inici de la seva tasca de buidatge de textos de premsa (1989). Són usos com els següents:

«L'auge de la ràdio, del **fotoperiodisme** i del cartellisme són encara puntals de referència.» [*Diari de Barcelona*, 12/02/1989]

«Cartier-Bresson és una de les cimeres de la fotografia d'aquest segle i un dels mestres indiscutibles del **fotoperiodisme** internacional.» [*Avui*, 15/11/1994]

«Mentre les revistes d'arreu del món redueixen cada vegada més l'espai d'expressió dels **fotoperiodistes** i s'estimen més exhibir les cames d'una top-model que no pas ensenyar la realitat i l'actualitat del món.» [*El Temps*, 18/09/1995]

«En esclatar la guerra va formar part del pool de **fotoperiodistes** catalans, com Sagarra, Torrents, Gaspar, Brangulí, Centelles i Pérez de Rozas.» [*Avui*, 13/01/2011]

Precisament perquè és una unitat ben formada, necessària i freqüent, que ha anat apareixent al llarg d'aquests gairebé vint-i-cinc anys de treball sense interrupció, potser el terme *fotoperiodisme* seria un bon candidat per a la propera edició del diccionari normatiu.

Judit Freixa (Observatori de Neologia)

Novetats

Butlletí de la Xarxa CRUSCAT, núm. 44 (febrer de 2012)

Butlletí d'Informació del Termcat, núm. 7 (febrer de 2012)

Diccionari de neurociència (Termcat)

Diccionari de pesca (Gabinet de Terminologia de la UIB; Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears)

L'Actualité Langagière, vol. 8/4 (hivern 2012) (Bureau de la traduction, Canadà)

Llengua i Dret, núm. 56 (desembre de 2011) (Escola d'Administració Pública de Catalunya)

Novetat i llenguatge, de Lluís Marquet (editada en línia per l'IEC)

Agenda

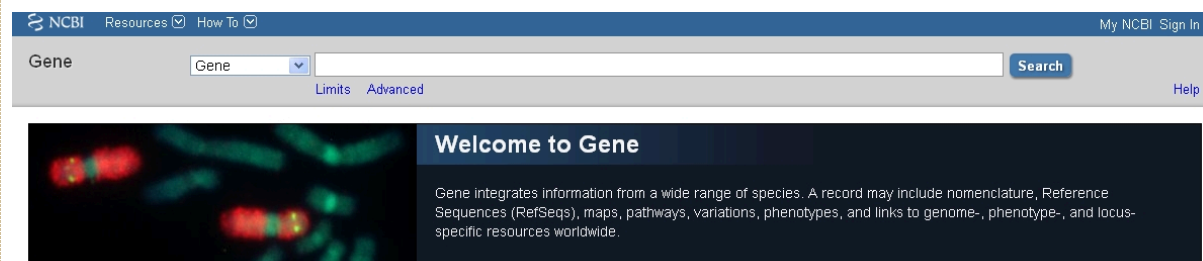
International Terminology Summer School 2012 (Viena, 9-13 de juliol)

El web recomanat

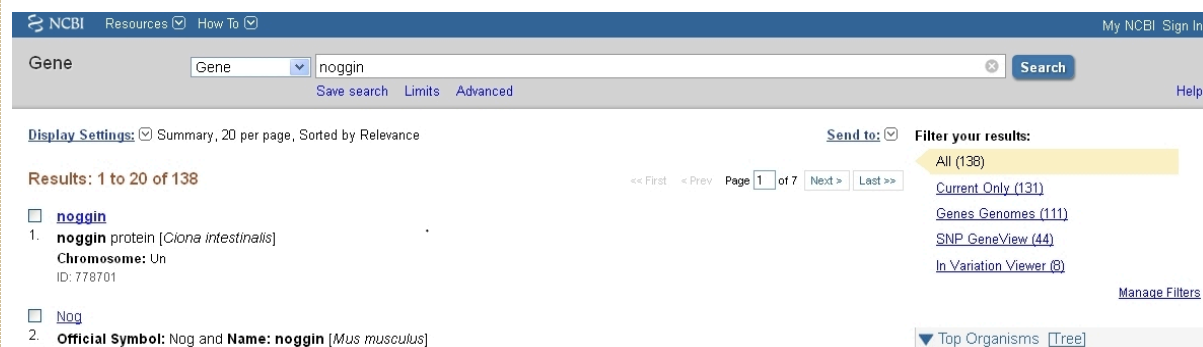
NCBI GENE

El **National Center for Biotechnology Information** (NCBI) és una important institució científica dels EUA, fundada el 1988, que constitueix un recurs d'informació molt important en les àrees de la biologia molecular i la bioinformàtica. És ben coneguda la seva base de dades de genoma seqüenciat **GenBank** i el seu programa **BLAST**, d'importància cabdal en l'àmbit de la bioinformàtica.

Una de les moltes eines en línia que ofereix aquesta institució és **Gene**, un cercador de gens de múltiples espècies.

La nomenclatura dels gens és complexa, de vegades divergent entre espècies o gens diferents, i sovint la informació nomenclatural que poden necessitar consultar els professionals de la llengua està fragmentada en múltiples cercadors i bases de dades en línia, que poden ser difícils de conèixer per a una persona que no està implicada en el món de la recerca i la biologia moleculars. A Gene, a partir del nom d'un gen es pot obtenir informació sobre la nomenclatura d'aquest gen en diverses espècies, amb enllaços a informació més detallada. Simplement, heu de cercar pel nom i us apareixerà una llista amb els símbols i els noms per a cada espècie. A més, podeu cercar pel nom, pel símbol, pel cromosoma, pel codi d'enzim i, encara, per altres possibilitats.

En el web mateix hi ha tot un seguit d'enllaços a altres eines de cerca complementàries i igualment útils, com ara la base de dades de proteïnes. Un web molt útil, en definitiva, per a resoldre dubtes pel que fa a un tema tan complex.

Ricard Roca (Societat Catalana de Biologia)

Crida de comunicacions

La SCATERM, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, fa una crida a presentar comunicacions per a la Jornada d'enguany, titulada «Els manlleus en la terminologia musical», que tindrà lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, a Barcelona, el 24 de maig de 2012.

Hi poden tenir cabuda tots els treballs sobre música que tinguin una clara vinculació amb la terminologia, especialment amb el paper dels manlleus dins d'aquest àmbit.

El termini de presentació de resums s'ha allargat fins al **15 d'abril**. La informació completa relativa a forma i terminis la podeu consultar al web de la SCATERM

<http://blocs.iec.cat/scaterm/activitats-2/activitats-del-curs-2011-2012/>

Us animem a fer difusió d'aquesta crida entre les persones que hi puguin estar interessades.

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.